

Nieuwsbrief OLDENIEL - voorjaar 2010

Beste vrienden en vrijwilligers van Oldeniel,

De lange, witte en koude winter ligt weer achter ons. Het gaf de IJssel en haar omgeving ineens een heel ander gezicht: mooie wintervergezichten, een sneeuwlandschap en sleetje glijden vanaf de dijk. Nu wordt het weer groen, de eerste ooievaars zijn op hun nest in Oldeniel neergestreken en voorzichtig begint de natuur de ontluiken. Tijd dus ook voor ons als bestuur en vrijwilligers van de Theeschenkerij om uit onze winterslaap te ontwaken en de voorbereidingen voor het nieuwe seizoen te beginnen. Het wordt alweer ons zeventiende (!) seizoen, een compliment voor al die vrijwilligers die zich in de loop van deze tijd voor ons goede doel hebben ingezet!

Alhoewel, winterslaap? We hebben ons als bestuur deze winter nog ingezet om met een aantal organisaties van het Buurtschap IJsselzone rond de tafel te gaan zitten om over de haalbaarheid van een permanente theeschenkerij aan de Zwolse kant bij de pont te praten. Uitgangspunt hierbij was om aan te sluiten bij het project "Ruimte voor de Rivier" dat inhoudt dat de Oldenelerbuitenwaarden worden uitgegraven en natuurgebied worden. Dit geeft kansen voor kleinschalige recreatie in het gebied. De uitkomst van het gesprek is dat we momenteel geen draagvlak zien bij organisaties om iets dergelijks op te zetten. Het is daarmee nog niet helemaal van tafel maar we gaan hier als bestuur nu niet actief meer op inzetten. Wel blijven we met aandacht initiatieven op dit gebied volgen en willen we hier waar mogelijk op aanhaken.

We hebben er weer zin in om jullie ook dit jaar weer mooie momenten aan waterkant te bezorgen, gewoon met een kopje thee of koffie, of door met een onvergetelijk concert in een als vanouds unieke omgeving. We blijven net als voorgaande jaren op jullie als vrienden een beroep doen om ons een donatie te geven en Oldeniel veelvuldig te bezoeken. Alleen op deze manier is het mogelijk om als ongesubsidieerde stichting ons werk uit te blijven uitvoeren.

Als bestuur hopen we jullie als ook in het nieuwe seizoen op ons terras te mogen begroeten.

Syb Tjepkema, voorzitter Oldeniel.

Wat gebeurde in 2009 achter de schermen?

2009 was voor de Theeschenkerij een wat uitzonderlijk jaar. Er waren veel zondagen met prachtig weer, waaronder een aantal met zeer geslaagde en druk bezochte culturele middagen, maar in september vielen alle zondagen uit, omdat het rijwielpad werd verbreed en gerenoveerd. Het resultaat van deze gedwongen - en ook wel wat onverwachte - pauze mag er wezen: een brede, witte en ongerepte betonstrook, waar eerst een hobbelig asfaltpad lag - je moest tussen de kuilen door slalommen en ondertussen opletten dat je niet in de berm terecht kwam of, erger nog, in het prikkeldraad kwam te hangen. Goed werk van de RGV uit Arnhem - de dienst die er over gaat! Voor onze gasten werd een nieuwe luifel aangeschaft. Deze luifel (tegen zon en tegen regen) heeft inmiddels zijn nut bewezen. Het was wel een flinke maar ook noodzakelijke investering, ca € 450! Ondanks deze eenmalige 'mega'-uitgave kon ook dit jaar met een klein, batig saldo worden afgesloten. Toch kan met name bij de donateurs wel enige versterking worden gebruikt - de netto-aanwas was dit jaar negatief en de som der giften neemt gestaag af. Overigens, ook het bestuur is op zoek naar enige versterking.

Dat bestuur denkt, in overleg met de vrijwilligers, na over mogelijkheden tot het aanbieden van doe-activiteiten, bij voorbeeld op een paar zondagmorgens schilderen langs de IJssel.

We hebben op gepaste wijze afscheid genomen van enkele vrijwilligers. Hun vertrek kon gelukkig soepel worden opgevangen door het 'inrouleren' van enkele, nieuwe enthousiastelingen.

Met al die vrijwilligers hadden we in april een zeer geslaagde startbijeenkomst op de Eemhoeve in de Aa-landen. Aan het eind van het seizoen maakten we weer met zijn allen een gezellig, avondlijk tochtje met de veerboot, dit keer richting Zalk.

De bediening en dienstverlening op het terras verliep als vanouds: uitstekend! Het is steeds weer een tevredenstellende ervaring om te zien hoe snel de door de theeschenksters zelfbereide taarten en soepen aftrek vinden en vooral ook worden gewaardeerd - op weg naar onze eerste 'IJsselster'?

Wilma Verhoeven, secretaris Oldeniel.

Uit de geschiedenis van het Kleine Veer

“Het gras tegen de bovenrand van de dijk zag bruingeel in plaats van groen; je kon daaraan zien dat het water nog kortgeleden bijna de top van de dijk had bereikt.....

De veerman die mij overzette, nam driedubbel veergeld: 15 cent; dat was in dien tijd wel wat veel voor mij, maar niet voor hem; de overtocht met het roeibootje zonder roer duurde bijna een half uur; en in het midden, toen hij bij het keeren schel tegen de stroom op moest en het schuim ons in de ogen spatte, klemde de jonge kerel de tanden op elkaar; ik hield mijn hart vast en nam me voor 's avonds niet weer met het bootje, maar een half uur verder stroomaf met de groote veerpont over te gaan; al was het een omweg.”

De bioloog Eli Heimans, natuurbeschermer van het eerste uur, beschreef aldus een voorval aan het eind van de 19de eeuw bij het Kleine Veer en het Katerveer. Zijn vriend en strijdmakker Jac.P. Thijssse schreef in 1916 het volgende over onze plek, te weten de Hoenwaard onder Hattem (bron: Verkade-album 'De IJsel' [jawel, met één s!]):

“Nadat we uurtje gerust en gekeuvelde hebben bij den grooten schilder van de IJseloevers [J. Voerman sr, 1857-1941], die hier huist, begeven we ons weer op weg en in plaats van [Hattem] door te gaan, nemen we onzen weg bij de Havenpoort over de klapbrug en de sluizen van het kanaal den Hoenderwaard in. Dit is de gemeene weide van de Hattemmers. Doesburg, Zutphen en Deventer hebben ook van oudsher dergelijke gemeenteweiden gehad, waar de bewoners die het burgerrecht hadden, hun vee mochten laten grazen. In die plaatsen is dat nu anders geregeld, maar hier in Hattem gaat in 't voorjaar nog al het vee de Hoenwaard op; elk beest met een merk voorzien, al kent ook ieder beest zijn baas en iedere baas zijn beestjes.

Die tocht door de Hoenwaard was er weer een van 't bovenste plankje. Toen we op weg gingen, rommelde het in de lucht en er hingen zware wolken boven Zwolle, maar onze vrienden zeiden, dat dat gerommel kwam van het schieten op de Oldenbroeksche hei en dat een onweer toch niet over de IJsel kan komen. We verheugden ons dus over de prachtige wolken in de hooge lucht boven het wijde rivierlandschap en traptten moedig de zandweg in, die door de waard leidt. Hier en daar moesten we afstijgen, om een hek door te gaan, ook werd 't soms wat rul, maar we beklagden ons niet want weiden zooals deze hadden we nooit

gezien. Het land lag weer in flauwe golvingen en er was zelfs een ruggetje langs de rivier dat een klein beekje dwong, om niet in de IJsel, maar heelemaal wijd weg in de Grift uit te monden. Over het algemeen is de waard kaal, maar elk slootje, elke scheiding heeft zijn groepje van oude wilgen en esschen met dichte brokken haag van meidoorn en sleedoorn, wilde rozen en bramen. Waar zandruggetjes uit het gras verrijzen zijn ze dadelijk begroeid met stalkruid, knikkende distel, de grijze kruisdistel en al de bloemen van den dijk. Sommige van de kribben zijn nieuw, andere geheel begroeid en hebben op hun ondiepte allerlei waterplanten. 't Is aardig om aan den kop van zoo'n krib te staan en te zien, hoe de stroom zich daar verdeelt en zich een tegenstroom afsplitst, die een groote kring gaat beschrijven tusschen de beide kribben in en een ondiepte, dikwijls een slibbank omspoelt. Of de koeien daar ook op letten, weet ik niet, maar zeker is het, dat ook zij bij voorkeur den oever zoeken en uren lang in 't water staan. Wellicht is die liefde voor het water afkomstig uit den wilden voortijd, toen in de boschrijke streken de weiden alleen te vinden waren langs de rivieren, die door vloed en ijsgang den groei van boomen en struiken tegenhielden.

Midden in de waard staat 't huis van den herder omgeven door een dichten wal van struiken. Het pad wordt verderop al onzekerder en onzekerder, maar bij een boschje buigt het om en daar bracht een breede weg ons op een mooie groote hofstee met woning en schuur, hooibergen en bijgebouwtjes. Daar zagen we een van de daklijsten geheel ingenomen door de nesten van huiswaluwen, twee-en-dertig op een rijtje, vlak aan elkaar, alsof ze daar waren aangebracht als een rustieke versiering. De blinkend blauwe diertjes met hun witte ruggetjes vlogen rusteloos af en aan, want daar waren bij ieder nest vijf of zes jongen die zeker ook wel hun deel zullen gehad hebben van al de haften, die hier de zomeravonden vliegen. We genoten bijzonder van deze plaats, die Het Oever heet. Langs een rozenkwekerijtje kwamen we weer op onzen Veluwschen Bandijk, die hier door den Kloosterdijk met de hooge gronden van de Veluwe is verbonden.”

Verrassend genoeg is de gehele beschrijving tegenwoordig, bijna een eeuw later, nog goed ter plaatse te volgen. Ondanks het hedendaagse geweeklaag dat er zoveel verdwenen is, is in ieder geval dit gedeelte van een van de vele door Thijssse beschreven dagtochten, nog steeds herkenbaar en terug te vinden. Geniet ervan, óók in 2010!

Kees Canters

► **DONATIE - UW VRIENDENBIJDRAGE 2010 - DONATIE** ◀

Het is nu tijd voor uw jaarlijkse vriendenbijdrage! Ook u kunt uw bijdrage weer leveren, namelijk door minimaal € 10 over te maken naar bankrekening 39.03.88.904 (let op: dit is onze nieuwe rekening; Oldeniel bankiert tegenwoordig met en bij Triodos Bank! - 'Triodosnieuws' ligt inmiddels ter inzage op de theeschenkerij) ten name van 'Stichting Culturele Theeschenkerij Oldeniel' te Zwolle, onder vermelding van 'donatie 2010'. Namens het bestuur dank ik u bij voorbaat.

Kees Canters, penningmeester Oldeniel.

De website www.oldeniel.nl heeft een nieuwe opmaak – wie maakte het ontwerp?

Binnenkort gaat er een nieuw ontwerp voor de website van de theeschenkerij de lucht in, het adres blijft waarschijnlijk www.oldeniel.nl. De website is door Julian de Graaf helemaal nieuw ontworpen. Hij heeft ons deze dienst gratis aangeboden vanuit de gedachte dat we elkaar moeten helpen om cultureel mooie bijeenkomsten mogelijk te maken.

Een beetje reclame voor zijn eigen bedrijf mag natuurlijk ook wel. Heb je behoefte aan een mooi ontwerp: www.j2cd.nl. Zijn vriend is Pieter Koster en die werkt in Zwolle bij www.skylinemedia.nl. Dit bedrijf verzorgt tegen een gereduceerd tarief de "scripting", d.w.z. alle techniek die gepaard gaat met een website. Het zijn beiden jonge creatieve ondernemers die de stad Zwolle en ons een dienst willen bewijzen. Ook bij deze onze dank voor de geboden dienstverlening; wij zijn er heel blij mee.

Jan van Popta, bestuurslid Oldeniel.

“Wat groeit en bloeit en ons altijd weer boeit”

Toen ik aan een van degenen die deze nieuwsbrief krijgen toegezonden, vroeg wat zij / hij vond van dat rood guichelheil (zie de vorige aflevering) gaf zij / hij aan de hele rubriek niet opgemerkt, laat staan gelezen te hebben...?! Zij / Hij zou haar / zijn leven beteren en om dat meteen te laten zien, vroeg zij / hij zich af waar de naam 'guichelheil' vandaan kwam.

Bij deze uitsluitel - ook voor eventuele anderen nieuwsgierigen: “De naam Guichelheil is een samenstelling van guichel: gekheid, razernij, en heil: helen, omdat men meende dat het plantje geesteszieken en melancholie kon genezen.” (uit: Kleijn, H. 1970. Planten en hun naam. Meulenhof, Amsterdam). Het is maar dat u het weet!

kjc

Nieuws van de 'Vrienden van de Voetveren'

Elk jaar ontvangt 'Oldeniel' van de Vereniging Vrienden van de Voetveren, waar Oldeniel lid van is, een prachtig verzorgde uitnodiging voor het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering (24 april te Culemborg), met daarbij ook een zeer lezenswaardig jaarverslag en verder nieuws over voetveren. Dit jaar is er zelfs een "Pontjespoezieprijsvraag" uitgeschreven. En ook de vermelding dat de zusterorganisatie 'Vrienden van de Vlaamse Veren' op 11 september viert dat zij dan 10 jaar bestaat – plaats: Steenovens te Sint-Amands aan de Schelde.

Het ontvangen materiaal ligt voor de geïnteresseerde(n) ter inzage bij de Theeschenkerij.

voor elk wat wils èn voor op het prikbord in kamer of keuken!

Programma Culturele Middagen Oldeniel 2010

aanvang steeds: 14:30 uur

productiebureau & impressariaat GéLaMaHè - Zwolle

30 mei:

► De Jongens van de Reisvereniging ◀

De Jongens van de Reisvereniging is een groep van zes mannen uit Zwolle. Zij zingen levensliederen, meezingers en smartlappen. Ze vertolken hun liederen onder begeleiding van een accordeon.

27 juni:

► Het Dichterscollectief ◀

In de zinderende zon - en dus hopelijk niet in een druilerige regen - dragen dichters gedichten voor afgewisseld met muziek die Anita en Koos Opendijk trekken uit hun harmonica's; verrassend...?!

25 juli:

► Shantycrew Buitenboord ◀

Shantycrew Buitenboord zingt de originele, ongekuiste en onvervalste versie van shanty's, seasons en kroeg- en aanverwante liederen. Ze zingen met accordeonbegeleiding en a-capella.

29 augustus:

► De Zwolse Trezakclub ◀

Opnieuw accordeons / harmonica's / trezakken of hoe u ze maar wilt noemen! Een stel enthousiastelingen speelt van alles wat en vooral het populaire genre -> kom, geniet en zing mee!

26 september:

► Circus Pavarini ◀

Plezier staat voorop bij Circus Pavarini. De jongens en meisjes geven een show van hun kunsten en er zijn workshops waar iedereen aan mee kan doen. Met bijvoorbeeld jongleren, diabolo, ballopen en koorddansen hebben ze voor elk wat wils. Zeer de moeite waard, in het bijzonder voor kinderen!

